

4. Семенова Е. М. К вопросу о международной правосубъектности Международного комитета Красного Креста. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/k-voprosu-o-mezhdunarodnoy-pravosubektnosti-mezhdunarodnogo-komiteta-krasnogo-kresta> (дата звернення: 01.11.2021).

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри Каненберг-Сандул О. К.

ЗАМОСТЕНЧУК АНАСТАСІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»

ОСОБЛИВОСТІ НАГЛЯДУ КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ РАДИ ЄВРОПИ ЗА ВИКОНАННЯМ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Підписання у 1950 р. Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) стало важливою подією для життя міжнародного співтовариства. Вона створила не лише перелік прав і свобод, а й наділила спеціальні установи повноваженнями здійснювати контроль за дотриманням її положень. Зокрема, повноваження щодо нагляду за виконанням рішень Європейського суду з прав людини (далі – Суд) було покладено на Комітет Міністрів Ради Європи.

Головним положенням, що регулює наглядові повноваження Комітету Міністрів є доповнена у 2010 р. Протоколом № 14 стаття 46 Конвенції.

В п. 1 та п. 2 ст. 46 Конвенції зазначено: «Високі Договірні Сторони зобов'язуються виконувати остаточні рішення Суду в будь-яких справах, у яких вони є сторонами. Остаточне рішення Суду передається Комітету Міністрів Ради Європи, який здійснює нагляд за його виконанням» [2].

Більш детально процедуру моніторингу визначено у Правилах Комітету Міністрів щодо нагляду за виконанням рішень та умов дружнього врегулювання від 10 травня 2006 р. (далі – Правила) [3].

Заходи, яких необхідно вжити бувають двох видів: індивідуальні та загальні. Зобов'язання вжити індивідуальних заходів та надати заявникові відшкодування проявляється у двох аспектах. По-перше, держава повинна забезпечити справедливу сатисфакцію, встановлену Судом. По-друге, якщо наслідки порушення для заявників не можуть бути повністю усунені шляхом виплати певної грошової суми, присудженої Судом, держава повинна відновити заявника в первісних правах. Таке відновлення вимагає від держави певних дій, зокрема такими

діями можуть бути: відновлення несправедливого кримінального провадження, знищення інформації, зібраної внаслідок порушення права на конфіденційність тощо.

Обов'язок держав-порушниць вжити заходів загального характеру, спрямованих на те, щоб запобігти порушенням схожим на ті, що вже встановлені Судом, залежно від обставин, може передбачати перегляд законодавства та судової практики.

Коли остаточне рішення Суду відповідно до п. 2 ст. 46 Конвенції передається Комітету Міністрів, він запрошує державу-порушницю проінформувати про заходи, вжиті нею стосовно виплати справедливої сатисфакції, встановленої Судом, та, у разі необхідності, щодо інших заходів індивідуального та загального характеру.

Після отримання необхідної інформації Комітет Міністрів уважно її досліджує. Відповідно до правила 6 Правил, він має перевірити, чи була виплачена необхідна сума, призначена Судом та встановити, чи були прийняті індивідуальні та загальні заходи спрямовані на запобігання новим подібним порушенням.

Поки держави-відповідачі не вжили задовільних заходів, Комітет Міністрів утримує справи стосовно них у своєму порядку денному на кожному засіданні з прав людини, які проходять чотири рази на рік.

У разі затримки виконання судового рішення Комітет Міністрів може прийняти проміжну резолюцію, в якій оцінює прогрес на шляху до повного виконання рішення.

Для того, щоб спонукати державу швидко виконувати рішення Суду, Комітет Міністрів може застосувати весь свій вплив. Зазвичай він виступає як форум для конструктивного діалогу, що дозволяє державам виробити задовільні способи розв'язання проблем у зв'язку з виконанням рішень Суду. Однак бувають випадки, коли держава систематично відмовляється надати справедливую сатисфакцію, призначену заявникові Судом, в такому разі Комітет Міністрів може вдаватися до жорстких політичних санкцій.

Відповідно до Статуту Ради Європи жорсткими політичними санкціями можуть вважатися такі, як: призупинення або припинення членства в Раді Європи, а також призупинення права голосу в Комітеті Міністрів.

Після того, як Висока Договірна Сторона вжила всіх необхідних заходів, спрямованих на виконання рішення Суду, Комітет Міністрів приймає відповідну резолюцію.

У науці міжнародного права існують різні думки, щодо надання додаткових повноважень Комітету Міністрів, які покращать процедуру нагляду за виконанням рішень Суду. Зокрема, особливої уваги заслуговує думка Д.В. Аббакумової, яка пропонує

встановити строки для виконання державою рішень Суду, а також запровадити систему відповідальності за порушення цих строків, яка буде включати матеріальну та політичну відповідальність[1, с. 224].

Таким чином, можемо дійти висновку, що наглядові повноваження Комітету Міністрів є дуже важливими для належного функціонування всього механізму захисту прав людини в рамках Ради Європи. Дані повноваження мають правовий характер, оскільки закріплені у Конвенції. Прийнятий у 2010 р. Протокол № 14 розширив коло наглядових повноважень Комітету Міністрів, встановивши дві нові процедури щодо стадії виконання рішень Суду, включаючи можливість вимагати тлумачення рішень Суду та можливість ініціювати провадження у справах, в яких держава-порушниця відмовляється виконувати свої зобов'язання.

Список використаних джерел

1. Аббакумова Д. В. Комітет Міністрів Ради Європи : дис. ... канд. юр. наук : 12.00.11 / Аббакумова Д. В. Харків, 2015. 242 с.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
3. Rules of the Committee of Ministers for the Supervision of the Execution of Judgments and of the Terms of Friendly Settlements adopted by the Committee of Ministers on 10 May 2006 for the application of Article 46(2) of the Convention URL: <https://rm.coe.int/16806eebf0>

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри Форманюк В. В.

КРИСТЕНЧУК КРИСТИНА СЕРГІЙВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»

СИСТЕМА ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ У РАДІ ЄВРОПИ

У системі міжнародного захисту прав людини можна виділити універсальні та регіональні рівні. До першої групи правозахисних механізмів можна віднести – Раду з прав людини при Генеральній Асамблеї ООН, Комітет з прав людини, Комісія ООН з прав людини та інші. До другої відносяться ж – Міжамериканська система захисту, Африканська система та Європейська система захисту прав людини. Особливістю регіональних механізмів захисту є те, що до них можуть звертатись лише громадяни тих країн, які розташовані в межах певного регіону земної кулі та є учасниками які підписали або